

***Lokalny Plan Rewitalizacji
Miasta Radymno na lata 2015–2025
(Projekt 2.0)***

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Kwiecień 2015

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Metodologia opracowania dokumentu.....	5
II. Nawiązanie do dokumentów strategiczno-programowych.....	7
III. Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania Planu na środowisko	10
IV. Diagnoza stanu obecnego w Mieście Radymno	12
1. Wnioski i identyfikacja problemów	12
V. Raport z konsultacji społecznych – wnioski.....	15
VI. Metoda delimitacji obszarów problemowych.....	17
VII. Założenia Lokalnego Planu Rewitalizacji	19
1. Cel strategiczny rewitalizacji i horyzont czasowy dokumentu	19
2. Zasięg przestrzenny i charakterystyka obszarów problemowych.....	19
3. Mapa obszarów zdegradowanych na terenie Miasta Radymno	25
4. Cele główne i szczegółowe rewitalizacji poszczególnych obszarów problemowych	26
VIII. Planowane projekty na obszarach rewitalizowanych w latach 2015–2025	27
IX. Plan finansowy Lokalnego Planu Rewitalizacji	32
X. System wdrażania – wybór prawnej formy zarządzającego Planem.....	36
1. Organizacja procesu wdrażania	36
2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym	36
XI. System monitorowania, ewaluacji i komunikacji społecznej	38
1. Sposoby monitorowania i oczekiwane wskaźniki osiągnięć	38
2. Sposób ewaluacji dokumentu.....	41
3. <i>Public relations</i> Planu Rewitalizacji.....	42
Spis map	43
Spis tabel	43
Załączniki	44

Wstęp

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać planowanie oraz realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji w ramach procesu rewitalizacji, współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, *rewitalizację* należy rozumieć jako: „wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji”¹.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *program/plan rewitalizacji*, który jest opracowywany oraz przyjmowany przez samorząd lokalny w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.). Jest to wieloletni plan działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju poprzez optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań i wzmacnianie lokalnych potencjałów. Objęcie danego obszaru Planem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025 (LPR) stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów miasta poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenny, środowiskowy i kulturowy), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

¹ *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022, Założenia*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014, s. 4.

Niniejszy Plan opracowany został zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale 1.5.4 Umowy Partnerstwa², zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej w dniu 23 maja 2014 roku oraz z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku³ w zakresie zapisów dotyczących rewitalizacji.

Dokument składa się z trzech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej oraz programowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania LPR oraz opis zaangażowania społeczności lokalnej w ten proces, a także uwarunkowania zewnętrzne dokumentu, tj. strategiczno-programowe i środowiskowe.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje charakterystykę obecnej sytuacji w Radymnie w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej, środowiskowej i kulturowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi oraz ich analizą, celem identyfikacji problemów i delimitacji obszarów kryzysowych w mieście.

Część programowa przedstawia najistotniejsze założenia procesu rewitalizacji zdegradowanych obszarów Miasta Radymno w latach 2015–2025, tj.: cel strategiczny rewitalizacji, horyzont czasowy dokumentu, obszary problemowe określone przestrzennie wraz z celami głównymi i celami szczegółowymi. Ponadto zostały tutaj wskazane kluczowe projekty do realizacji z szacunkowym kosztem oraz system ich wdrażania. Ważnym elementem jest również opracowany system monitoringu skuteczności działań wraz z systemem wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu oraz sposób ewaluacji i komunikacji społecznej dokumentu.

² Umowa Partnerstwa, Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23.05.2014.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013).

I. Metodologia opracowania dokumentu

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad Planem, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Metodologia prac nad LPR obejmowała następujące etapy:

1. Powołanie Zespołu ds. Lokalnego Planu Rewitalizacji na lata 2014–2025 (Zespół ds. LPR), składającego się z 25 członków i nadzorowanego przez Burmistrza Miasta Radymno⁴.
2. Zorganizowanie i przeprowadzenie Konferencji inaugurującej rozpoczęcie prac nad Lokalnym Planem Rewitalizacji Miasta Radymno, podczas której mieszkańcy miasta i zaproszeni goście mieli możliwość zapoznać się ze znaczeniem procesu rewitalizacji w rozwoju miasta, zrealizowanymi projektami z innych obszarów tzw. „dobrymi praktykami”, a także z możliwościami i zasadami pozyskania dofinansowania na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2014–2020.
3. Przeprowadzenie diagnozy obecnej sytuacji w Radymnie w celu wyznaczenia obszarów problemowych oraz wskazania działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze, tj.: pozyskanie danych statystycznych i rejestrowych, reprezentatywne badania ankietowe (podczas wszystkich spotkań bezpośrednich z lokalną społecznością oraz na stronie internetowej miasta poprzez stworzenie możliwości wypełnienia kwestionariusza ankiety).
4. Zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów dotyczących budowania założeń Planu Rewitalizacji z udziałem różnych grup lokalnej społeczności reprezentujących sektor publiczny, społeczny i gospodarczy, a mianowicie: mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji społecznych, a także Zespołu ds. LPR.
5. Stworzenie bazy pomysłów na projekty w celu umożliwienia interesariuszom rewitalizacji partycypacyjnego współdecydowania o planowanych działaniach, poprzez możliwość składania fiszek projektowych z propozycją projektu do realizacji na terenie zdegradowanych obszarów miasta w latach 2014–2025.

⁴ Zarządzenie Nr 42/2014 Burmistrza Miasta Radymno z dnia 18 lipca 2014 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Lokalnego Planu Rewitalizacji na lata 2014–2025 wraz z Zarządzeniem Nr 3/2015 Burmistrza Miasta Radymno zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu ds. Lokalnego Planu Rewitalizacji na lata 2014–2025.

6. Przeprowadzenie konsultacji społecznych Projektu 1.0 dokumentu w formie otwartego spotkania z mieszkańcami, przedstawicielami samorządu, zaproszonymi gośćmi oraz Projektu 2.0 poprzez zamieszczony na stronie internetowej miasta wraz z Projektem LPR formularz zgłaszania uwag i zastrzeżeń oraz przedstawiania propozycji, tak aby uwzględnić punkt widzenia zarówno głównych beneficjentów tego procesu – mieszkańców, jak i osób odpowiedzialnych za jego realizację zgodnie z całym ustawodawstwem – samorząd lokalny.
7. Przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania Planu na środowisko wraz z udziałem społeczeństwa na podstawie *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.).
8. Uchwalenie *Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025* na sesji przez Radę Miejską w Radymnie.

Dokument powstał w wyniku prac Zespołu złożonego z przedstawicieli samorządu, podległych jednostek organizacyjnych miasta i pracowników Urzędu Miasta w Radymnie, przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) przedstawicieli kluczowych dla rozwoju miasta partnerów: z sektora społecznego, gospodarczego, publicznego oraz ekspertów i specjalistów w danej dziedzinie, a także mieszkańców miasta, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

II. Nawiązanie do dokumentów strategiczno-programowych

Lokalny Plan Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na zdegradowanych obszarach miasta, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji. Zestawienie tych dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Lokalnego Planu Rewitalizacji do dokumentów strategiczno-programowych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie LPR-u do zapisów dokumentu strategiczno-programowego ⁵
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	<p><i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</i></p> <p>Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:</p> <p><i>CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</i></p> <p><i>CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</i></p> <p><i>CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i></p>
POZIOM KRAJOWY		
2.	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<p><i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;</i></p> <p><i>Kapitał Ludzki: Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;</i></p> <p><i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;</i></p> <p><i>Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</i></p>

⁵ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmięnionej formie.

3.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p><i>Obszar strategiczny:</i> Sprawne i efektywne państwo, <i>Cel 3</i> Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, <i>kierunek interwencji:</i> rozwój kapitału społecznego.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Konkurencyjna gospodarka, <i>Cel 4</i> Rozwój kapitału ludzkiego, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Spójność społeczna i terytorialna, <i>Cel 1</i> Integracja społeczna, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p>
4.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p><i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
5.	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	<p>Dokument służy osiągnięciu <i>celu głównego</i> i <i>strategicznych kierunków działań</i> dla Polski Wschodniej: Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego – Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy, Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.</p>
POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY		
6.	Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2020	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p><i>Cel 1.</i> Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej, <i>Priorytet 1.5</i> Instytucje otoczenia biznesu.</p> <p><i>Cel 2.</i> Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.</p> <p><i>Cel 3.</i> Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.</p> <p><i>Cel 4.</i> Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.</p>
7.	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Jarosławskiego na lata 2008–2015	<p><i>Misja:</i> Powiat Jarosławski rozwija się jako bezpieczna przestrzeń przyjazna mieszkańcom, przedsiębiorcom, inwestorom i środowisku naturalnemu.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Kapitał ludzki.</p> <p><i>Priorytet I:</i> Podniesienie jakości kształcenia oraz poprawa warunków środowiska dydaktyczno-wychowawczego. <i>Priorytet III:</i> Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestowanie w opiekę społeczną oraz przeciwdziałanie bezrobociu.</p> <p><i>Priorytet IV:</i> Dbałość o dziedzictwo kulturowe oraz tworzenie warunków do zwiększenia dostępności do kultury i sportu oraz rozwoju turystyki.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Gospodarka i rolnictwo.</p>

		<p><i>Priorytet I:</i> Wszechstronny i zrównoważony rozwój gospodarczy. <i>Obszar strategiczny:</i> Infrastruktura techniczna i komunikacyjna. <i>Priorytet I:</i> Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej. <i>Obszar strategiczny:</i> Ekologia i ochrona środowiska. <i>Priorytet I:</i> Racjonalne wykorzystanie środowiska naturalnego i jego ochrona.</p>
POZIOM LOKALNY		
8.	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Radymno z 2000 r.</p>	<p>Założenia LPR-u realizują główne <i>cele rozwoju</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie standardów życia w mieście do wymogów wynikających z integracji z Unią Europejską (warunki mieszkaniowe, infrastruktura techniczna i społeczna). 2. Przeciwdziałanie bezrobociu i stagnacji gospodarki poprzez urbanizację kolejnych terenów miasta i stworzenie nowych miejsc pracy w nowych ośrodkach obsługi: rolnictwa, podróżujących i ośrodka rekreacji. 3. Zapewnienie bezpiecznych i proekologicznych warunków środowiska miejskiego: <ul style="list-style-type: none"> – rozwiązanie problemów komunikacji tranzytowej, – ochrona terenów wodonośnych i zagrożonych powodzią. 4. Ochrona dziedzictwa kulturowego.
9.	<p>Strategia Rozwoju Miasta Radymno na lata 2015–2025 (Projekt 2.0)</p>	<p><i>Wizja 2025</i> Radymno miastem rekreacji z aktywnymi i przedsiębiorczymi mieszkańcami, rozwiniętą strefą inwestycyjną, wykorzystujące do rozwoju przygraniczne położenie. <i>MISJA</i> Zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz potencjału inwestycyjnego Miasta Radymno podnosi jakość życia jego mieszkańców. <i>CEL 1</i> Radymno miastem atrakcyjnym do mieszkania i rekreacji. <i>CEL 2</i> Radymno miastem przedsiębiorczości.</p>
10.	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010–2015</p>	<p><i>Wizja:</i> Miasto Radymno miastem życzliwym i przyjaznym ludziom potrzebującym pomocy. <i>Cel strategiczny nr 1.</i> Aktywizacja osób bezrobotnych oraz minimalizowanie skutków bezrobocia. <i>Cel strategiczny nr 2.</i> Rozwój systemu opieki nad rodziną oraz zapobieganie marginalizacji niektórych grup społecznych. <i>Cel strategiczny nr 3.</i> Ograniczenie patologii społecznych.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategiczno-programowych

III. Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania Planu na środowisko

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko m.in. dla skutków realizacji dokumentów strategicznych opracowanych przez organy administracyjne.

Zgodnie z art. 47 cytowanej powyżej ustawy *Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025* jest dokumentem, którego Projekt, ze względu na charakter i skalę ujętych w nim działań wymaga przeprowadzenia procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przebiegu tego procesu opracowany został dokument *Prognoza Oddziaływania Na Środowisko Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025*. Ma on na celu analizę i ocenę ewentualnych skutków środowiskowych związanych z wdrażaniem Planu, tj. określenie wpływu na poszczególne komponenty środowiska, prawidłowości sposobu uwzględnienia w ocenianym dokumencie interesu środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także oddziaływania na zdrowie i życie ludzi.

Prognoza została sporządzona zgodnie z wytycznymi art. 51 ust. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Ponadto w myśl art. 53 niniejszej ustawy szczegółowy zakres dokumentu, został wskazany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 23 marca 2015 r. sygn. WOOŚ.411.2.2.2015.AP-4 oraz przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w piśmie z dnia 26 lutego 2015 r. sygn. SNZ.9020.5.3.2015.BW.

Prognoza umożliwi wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Ponadto jednym z głównych celów tego opracowania jest przedstawienie rozwiązań mających na celu minimalizację negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, jak również ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji zadań zawartych w Programie. Wyznaczone w dokumencie cele i kierunki działań wpisują się w cele w zakresie ochrony środowiska, ustalone na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

W Prognozie przedstawiono analizę przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją zadań rozwojowych. Omówiono wpływ tych działań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludność, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziem, klimat, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz obszary chronione, w tym obszary NATURA 2000. Przeprowadzona analiza wykazała, że przewidywane w ramach Programu działania oddziaływać będą pozytywnie bądź neutralnie na analizowane aspekty. Tylko w pojedynczych przypadkach na etapie realizacji dostrzega się możliwość wystąpienia negatywnych skutków środowiskowych w postaci emisji gazów i pyłów do atmosfery oraz emisji hałasu. Jednak oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, chwilowy i nie wpłyną w znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska, w tym zdrowia ludzi. Oddziaływania te mogą być znacznie ograniczone, w zależności od poprawności wykonania projektu, realizacji prac zgodnie z harmonogramem robót i przestrzegania podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych.

W Prognozie przedstawiono najważniejsze propozycje zapobiegania, łagodzenia i propozycję działań rekompensujących negatywny wpływ na środowisko, który może być wywołany realizacją projektu. Należą do nich głównie zadania przyczyniające się do ograniczenia skutków inwestycji na etapie jego realizacji.

Z uwagi na położenie geograficzne Miasta Radymno oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach LPR, w Prognozie wykluczono możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Szczegółowa analiza w Prognozie wyznaczonych zadań w niniejszym dokumencie wykazała, iż *Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025* zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich – **nie wpłynie** negatywnie na środowisko.

IV. Diagnoza stanu obecnego w Mieście Radymno

Pełna diagnoza obecnej sytuacji w Radymnie służąca jednoznacznej i trafnej delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie miasta oraz zdefiniowaniu dotyczących ich problemów obejmuje łącznie sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową oraz kulturową (zawarta jest w załączniku nr 1 do dokumentu). Takie szerokie rozpoznanie i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

1. Wnioski i identyfikacja problemów

W wyniku przeprowadzonej diagnozy obecnej sytuacji w Radymnie z uwzględnieniem kilku wybranych kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r.⁶, zidentyfikowano najważniejsze problemy na terenie miasta o różnym charakterze i skali oddziaływania. W podziale na poszczególne sfery funkcjonowania przedstawia je tabela 2.

Tabela 2 Problemy występujące na terenie Miasta Radymno

Lp.	PROBLEMY W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE SFERY
SFERA SPOŁECZNA	
1.	Malejąca liczba mieszkańców.
2.	Postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej.
3.	Rosnące ujemne saldo migracji.
4.	Malejący przyrost naturalny.
5.	Niedostateczna aktywność społeczna w organizacjach pozarządowych.
6.	Niskie poczucie dobra wspólnego i małe zaangażowanie mieszkańców miasta w sprawy lokalne.
7.	Brak podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie miasta.
8.	Wzrost udziału % osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.
9.	Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (uzależnienia, przemoc, ubóstwo itd.).
10.	Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach.

⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 45 z 15.02.2007).

11.	Niedostatecznie rozwinięty system kształcenia ustawicznego.
12.	Niedostosowanie kwalifikacji i kompetencji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy (szczególnie osób po 50 roku życia).
13.	Wzrost liczby przestępstw popełnianych na terenie miasta.
14.	Rosnące wydatki budżetu miasta na pomoc społeczną na 1 mieszkańca.
SFERA GOSPODARCZA	
1.	Wysoki udział % osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.
2.	Niski udział % przedsiębiorców z branży turystycznej w lokalnej gospodarce.
3.	Spadająca liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców.
4.	Brak zinstytucjonalizowanego Biura Obsługi Inwestora.
5.	Brak Inkubatora Przedsiębiorczości.
6.	Niski poziom innowacyjności i wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych przez przedsiębiorstwa.
7.	Niewystarczająca liczba wysokiej jakości usług biznesowych.
8.	Brak systemu preferencji ekonomicznych do rozwoju przedsiębiorczości.
9.	Niewystarczający rozwój sfery usług związanych z obsługą ruchu turystycznego w centrum miasta.
SFERA PRZESTRZENNA	
1.	Wysoki udział gruntów ornych w strukturze użytków miasta.
2.	Nieład przestrzenny i niefunkcjonalny układ komunikacyjny w obrębie Rynku.
3.	Wzmoczony ruch kołowy w ścisłym centrum miasta.
4.	Brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych oraz zintegrowanego systemu parkowania na terenie miasta.
5.	Zły stan techniczny nawierzchni części dróg.
6.	Niewystarczający stopień skanalizowania i zgazyfikowania miasta.
7.	Niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej.
8.	Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i starszych.
9.	Pogłębiająca się dekapitalizacja i degradacja techniczna zabudowy mieszkaniowej.
10.	Niewystarczająca efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.
11.	Niższa niż średnia w kraju, województwie i powiecie powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² przypadająca na 1 mieszkańca.
12.	Wyższa niż średnia w kraju, województwie i powiecie liczba oraz kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych.
13.	Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie osiedli mieszkaniowych.
14.	Brak systemu monitoringu miejsc publicznych na terenie miasta.
15.	Słabo rozwinięta infrastruktura ścieżek rowerowych.
16.	Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna, sportowo-rekreacyjna i kulturalna.
17.	Brak spójności przestrzennej i funkcjonalnej pomiędzy Zalewem ZEK i Zalewem rzeki Rada.

SFERA ŚRODOWISKOWA	
1.	Degradacja zabytkowego drzewostanu i istniejących walorów przyrodniczych.
2.	Niewystarczająca ilość zieleni urządzonej i parków miejskich, szczególnie przy osiedlach zabudowy wielorodzinnej.
3.	Niedostateczne wykorzystanie zasobów wodnych, tj. rzek Sanu i Rady.
4.	Brak zagospodarowania przyległych terenów powyrobiskowego Zalewu ZEK.
5.	Zbyt duży poziom tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska.
6.	Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców.
SFERA KULTUROWA	
1.	Mała liczba obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie miasta.
2.	Postępująca degradacja techniczna obiektów zabytkowych.
3.	Dekapitalizacja zabytkowej tkanki mieszkaniowej w centrum Radymna.
4.	Brak ukształtowanego estetycznego krajobrazu kulturowego miasta.
5.	Niedostosowanie istniejących przestrzeni publicznych do celów kulturalnych.
6.	Niski udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach budżetu miasta.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 1. Diagnoza obecnej sytuacji w Mieście Radymno

V. Raport z konsultacji społecznych – wnioski

Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów Miasta Radymno jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Planem Rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Podczas prac nad dokumentem, a w ramach konsultacji społecznych mających na celu zdiagnozowanie obecnej sytuacji na terenie Radymna i zbudowanie założeń programowych, przeprowadzone zostało anonimowe badanie ankietowe. Wyniki ankiety pokazały potrzeby i oczekiwania rewitalizacyjne z perspektywy lokalnej społeczności.

Podsumowując zawartą w załączniku nr 2 analizę konsultacji społecznych, należy postawić następujące wnioski determinujące rewitalizację na obszarze Miasta Radymno:

1. Największą kumulacją problemów społeczno-gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i kulturowych charakteryzuje się obszar Rynku wraz z przyległymi ulicami, Zalew ZEK z terenem przyległym oraz teren Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Urzędu Miasta.
2. Najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji problemowych obszarów miasta, według mieszkańców, są: zwiększenie liczby miejsc pracy, stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej, poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej, poprawa estetyki przestrzeni publicznych, pozyskanie dużych inwestorów oraz rozwój mikro i małej przedsiębiorczości.

3. Priorytetowe działania w zakresie osiągnięcia ww. efektów rewitalizacji powinny koncentrować się na:

- przywróceniu ładu przestrzennego na obszarze Rynku i ulic przyległych oraz poprawie estetyki przestrzeni publicznych wraz z aktywizacją społeczno-gospodarczą (w tym m.in. remont kamienic, stworzenie systemu preferencji dla podmiotów gospodarczych, programy aktywizacji mieszkańców);
- zagospodarowaniu terenu pokopalnianego Zalewu ZEK do pełnienia funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnych dla mieszkańców i turystów (w tym stworzenie i rozszerzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej, która umożliwi rozwój działalności gospodarczych z sektora handlu i usług oraz będzie sprzyjać integracji społecznej);
- modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej na terenie miasta.

Wartością dodaną przeprowadzonych badań jest możliwość skonfrontowania wiedzy o aspektach funkcjonowania miasta przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadzi do trafniejszej delimitacji obszarów problemowych i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania Planu Rewitalizacji będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

VI. Metoda delimitacji obszarów problemowych

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających wsparcia w ramach Planu dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej opartej na:

1. Identyfikacji występujących na terenie miasta problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i kulturowej (zawartej w załączniku nr 1. *Diagnoza obecnej sytuacji w Mieście Radymno*).
2. Wynikach konsultacji społecznych z udziałem wszystkich grup interesariuszy rewitalizacji, tj. na Konferencji i podczas warsztatów oraz poprzez anonimowe badania ankietowe przeprowadzone w trakcie spotkań bezpośrednich, a także na stronie internetowej miasta (załącznik nr 2. *Raport z konsultacji społecznych*).
3. Wytycznych krajowych i europejskich w zakresie przeprowadzania procesu rewitalizacji oraz wyznaczania obszarów problemowych, a w tym m.in. kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., tj.:
 - a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
 - b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
 - c) niekorzystne trendy demograficzne,
 - d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania kształcenia,
 - e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
 - f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska,
 - g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
 - h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
 - i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
 - j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.
4. Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 sierpnia 2008 r. w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa⁷ i określonych w nim kryteriów wyznaczania obszarów kwalifikujących się do otrzymania tego rodzaju wsparcia:
 - a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
 - b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
 - c) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
 - d) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,

⁷ Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa, Warszawa, 13.08.2008.

e) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Wyżej wymienione kryteria zostały poddane *analizie ilościowej*, pokazującej zmianę wskaźników danych statystycznych w poszczególnych latach i porównanie ich na tle średniej powiatu, województwa i kraju lub/i *analizie jakościowej* charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i walory obszarów, w tym: stan infrastruktury technicznej, zagospodarowanie przestrzenne, wartości kulturowe i ustalenia ochrony konserwatorskiej, stan środowiska przyrodniczego oraz sytuację społeczną i gospodarczą.

Założono jednak, że w okresie wdrożeniowym dokumentu, sytuacja będzie monitorowana i na bieżąco uaktualniana celem umożliwienia objęcia Planem nowych obszarów, bądź wprowadzenia nowych zadań na już istniejące.

VII. Założenia Lokalnego Planu Rewitalizacji

1. Cel strategiczny rewitalizacji i horyzont czasowy dokumentu

Cel strategiczny rewitalizacji na terenie Miasta Radymno do osiągnięcia w perspektywie 2025 roku to:

„Poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Miasta Radymno poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych oraz kulturowych”.

Założono, że Lokalny Plan Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym obejmującym lata 2015–2025. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie go do wymogów wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania Planu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonych obszarów z sytuacji kryzysowej.

2. Zasięg przestrzenny i charakterystyka obszarów problemowych

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonych analiz ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji Miasta Radymno, dobra znajomość lokalnych uwarunkowań przez członków Zespołu ds. LPR, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności, doprowadziły do wyodrębnienia dwóch obszarów kryzysowych na terenie miasta, cechujących się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Charakterystyka i zasięg przestrzenny poszczególnych obszarów przedstawiony został w tabeli 3.

Tabela 3 Obszary problemowe na terenie Miasta Radymno wymagające rewitalizacji w latach 2015–2025

OBSZAR I RYNEK WRAZ Z ZALEWEM ZEK I ZALEWEM RZEKI RADA
<i>Zasięg przestrzenny – granice obszaru</i>
<p>Obszar I o powierzchni 51,3 ha obejmuje swym zasięgiem centrum miasta usytuowane w otoczeniu Rynku, a także teren przyległy do powyrobiskowego Zalewu ZEK i Zalewu rzeki Rada. Ograniczony jest następującymi odcinkami ciągów komunikacyjnych, tj. ulicami: Z. Krasińskiego, Grunwaldzką, F. Chopina, Zamkniętą, G. Narutowicza, B. Gruszki, J. Zachariasiewicza, H. Sienkiewicza, Budowlanych, Lwowską, Sportową, Nadbrzeżną, Legionów, S. Batorego, Cichą, Okrzei, J. Słowackiego.</p>
<i>Mapa obszaru</i>
Mapa 1 Obszar I Rynek wraz z Zalewem ZEK i Zalewem rzeki Rada
<i>Źródło: Opracowanie własne</i>

Stan obecny i uzasadnienie wyboru obszaru

Obszar I obejmuje swoim zasięgiem dwie różne strefy wyodrębnione w *Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Radymno* (Studium) jako tereny przeznaczone do rewitalizacji, tj. Rynek wraz z przyległym otoczeniem oraz zbiorniki wodne: Zalew ZEK i Zalew rzeki Rada. Każda z tych przestrzeni charakteryzuje się inną specyfiką zagospodarowania i pełnionymi funkcjami, dlatego istotne jest zbudowanie spójności między nimi, tak aby mogły wspólnie stworzyć atrakcyjne oraz wysokiej jakości warunki mieszkaniowe i rekreacyjne.

Centrum Miasta Radymno zlokalizowane w otoczeniu Rynku jest obszarem o najważniejszym znaczeniu, ponieważ dominują tu funkcje centrotwórcze: usługowe, handlowe itp. Jednocześnie teren ten, z uwagi na swoje zasadnicze funkcje, gromadzi największą w mieście liczbę sprzeczności i konfliktów rozwojowych, które prowadzą do jego degradacji technicznej i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych.

Strefa ta posiada zabytkowy układ urbanistyczny sięgający XIV–XV w., przekształcony w późniejszych wiekach z powodu budowy nowych dróg oraz regulacji zabudowy. W obrębie Rynku zachowały się zabytkowe domy i kamienice z XIX i początków XX w. oraz hala targowa i synagoga zbudowane ok. 1918 roku. Sytuacja taka powoduje ograniczenia dotyczące kierunków i możliwości jego zagospodarowania, wynikające z objęcia tego obszaru ochroną konserwatorską. Z uwagi na zły stan techniczny obiektów zabytkowych, wymagają one podjęcia natychmiastowych działań rewaloryzacyjnych, renowacyjnych i modernizacyjnych, przyczyniających się do ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie go do dalszego rozwoju obszaru. Hala targowa powinna zostać zmodernizowana i przystosowana do prowadzenia większej liczby działalności handlowych, tak aby zaktywizować przedsiębiorczość mieszkańców.

Zabudowa centrum miasta jest w znacznym stopniu nieuporządkowana i chaotyczna, co znacznie obniża estetykę i funkcjonalność tego obszaru, powodując brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, zasadne jest zamontowanie kompleksowego systemu monitoringu, natomiast dla oszczędności energii – wymiana oświetlenia na energooszczędne. Zieleń znajdująca się na tym terenie jest nieurządzona i zaniedbana, dlatego ważnym elementem powinno być wzbogacenie układu roślinnego połączone z wykonaniem spójnego systemu małej architektury, które poprawią estetykę i wizerunek tego terenu.

Zespoły zabudowy mieszkaniowej w obrębie Rynku są przeważnie mało atrakcyjne architektonicznie i wymagają podjęcia działań dotyczących poprawy ich wyglądu (szczególnie w zakresie elewacji budynków) oraz zwiększenia efektywności energetycznej. Ponadto zauważa się zły stan techniczny obiektów związany z pogłębiającą się degradacją, uszkodzeniami i zużyciem substancji budowlanej – zagrażający bezpieczeństwu przechodzących obok przechodniów.

Nieopodal Rynku zlokalizowany jest zabytkowy kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca zbudowany w XVIII w. w stylu barokowym (z dzwonnica i plebania). Wymaga on wykonania działań remontowych i renowacyjnych, a także zagospodarowania przyległego terenu, przystosowując go również do pełnienia funkcji społecznych i kulturalnych. Na terenie dawnej posiadłości biskupiej przy ul. Lwowskiej zachowały się czworaki, spichlerz i brama, wobec których również powinna zostać podjęta interwencja mająca na celu zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobu dziedzictwa kulturowego.

Negatywnym czynnikiem jest wzmożony ruch kołowy w ścisłym, historycznym centrum miasta oraz deficyt miejsc parkingowych i brak zintegrowanego systemu parkowania. Układ komunikacyjny występujący na tym terenie charakteryzuje się niedostosowaniem do potrzeb użytkowników i wymaga usprawnienia poprzez przebudowę ronda na drodze krajowej nr 94. Dzięki realizacji takiej inwestycji zwiększy się przepustowość oraz poprawi płynność w ruchu wewnętrznym, a także zmniejszy się

negatywne oddziaływanie transportu na otoczenie, a w tym warunki życia mieszkańców.

Obszar ten charakteryzuje się wysoką kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, takich jak: wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców oraz wskaźnika przestępczości i wykroczeń, co kwalifikuje ten teren do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto występuje tutaj niska aktywność społeczności lokalnej w organizacjach pozarządowych. W związku z tym, koncentracja działań w tej sferze opierać się będzie na odbudowie więzi społecznych z wykorzystaniem lokalnej tradycji powroźnictwa. Przyczyni się to do wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i przywiązania ludności do miejsca zamieszkania. W celu zwiększenia skali efektu podejmowanych działań wykonany zostanie remont zabytkowego budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” – stworzone zostaną warunki do rozwoju działań kulturalno-edukacyjnych prowadzonych przez Miejski Domu Kultury w Radymnie.

W obrębie Rynku występuje również słaba aktywność gospodarza mieszkańców związana z niesprzyjającym klimatem do prowadzenia działalności gospodarczej, tj. brakiem odpowiednich warunków infrastrukturalnych, systemu preferencji ekonomicznych, jak również niską różnorodnością i jakością innych form wsparcia. Następstwem problemów w sferze gospodarczej jest zbyt mały rynek pracy, oferujący niewystarczającą liczbę miejsc zatrudnienia. Przyczyną takiego stanu jest: z jednej strony zbyt mała liczba podmiotów gospodarczych oferujących zatrudnienie i w związku z tym trudności ze znalezieniem pracy, a z drugiej strony – niedostosowanie kwalifikacji i kompetencji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy oraz niedostateczne wsparcie kierowane do tych osób, związane np. z przekwalifikowaniem. Taka sytuacja prowadzi do obniżania się dochodów gospodarstw domowych oraz rosnącej liczby emigracji w celach zarobkowych.

Strefa obejmująca zbiorniki wodne, tj. Zalew ZEK i Zalew rzeki Rada jest predysponowana do dalszego rozwoju rekreacji i sportu oraz nadania nowych funkcji związanych z turystyką aktywną. Wynika to z walorów przyrodniczych połączonych z efektami działalności wydobywczej firmy eksploatującej żwir „Zakład Eksploatacji Kruszywa”.

Zbiornik ZEK jest sztucznym zalewem dawnego wyrobiska żwiru, który powstał w latach 60-tych XX w. Jego powierzchnia wynosi ponad 70 ha, natomiast woda posiada I klasę czystości. Obecnie nie spełnia on należycie swoich funkcji, ponieważ jego zagospodarowanie jest niewystarczające i obejmuje jedynie boiska sportowe oraz wypożyczalnię sprzętu pływającego. Jako teren pokopalniany stanowi doskonałą bazę do rozwoju sportu, rekreacji, turystyki, a tym samym ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru. Taką samą funkcję przy odpowiednim zagospodarowaniu może pełnić kolejny zalew zlokalizowany na rzece Rada. Zgodnie z zapisami Studium strefa ta wymaga uporządkowania, uzbrojenia w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz zainwestowania w bazę rekreacyjno-turystyczną.

Odpowiednie zagospodarowanie zabytkowego Rynku oraz terenów wokół zbiorników wodnych wzbogaci krajobraz miasta. Poprzez skumulowane działania ww. elementy zagospodarowania przestrzennego mogą stać się przede wszystkim regionalnym zapleczem rekreacyjno-sportowym. Ponadto zbudowanie spójności obszaru przyczyni się do przeciwdziałania ich dalszej degradacji, ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego, a tym samym na poprawę jakości życia mieszkańców.

OBSZAR II

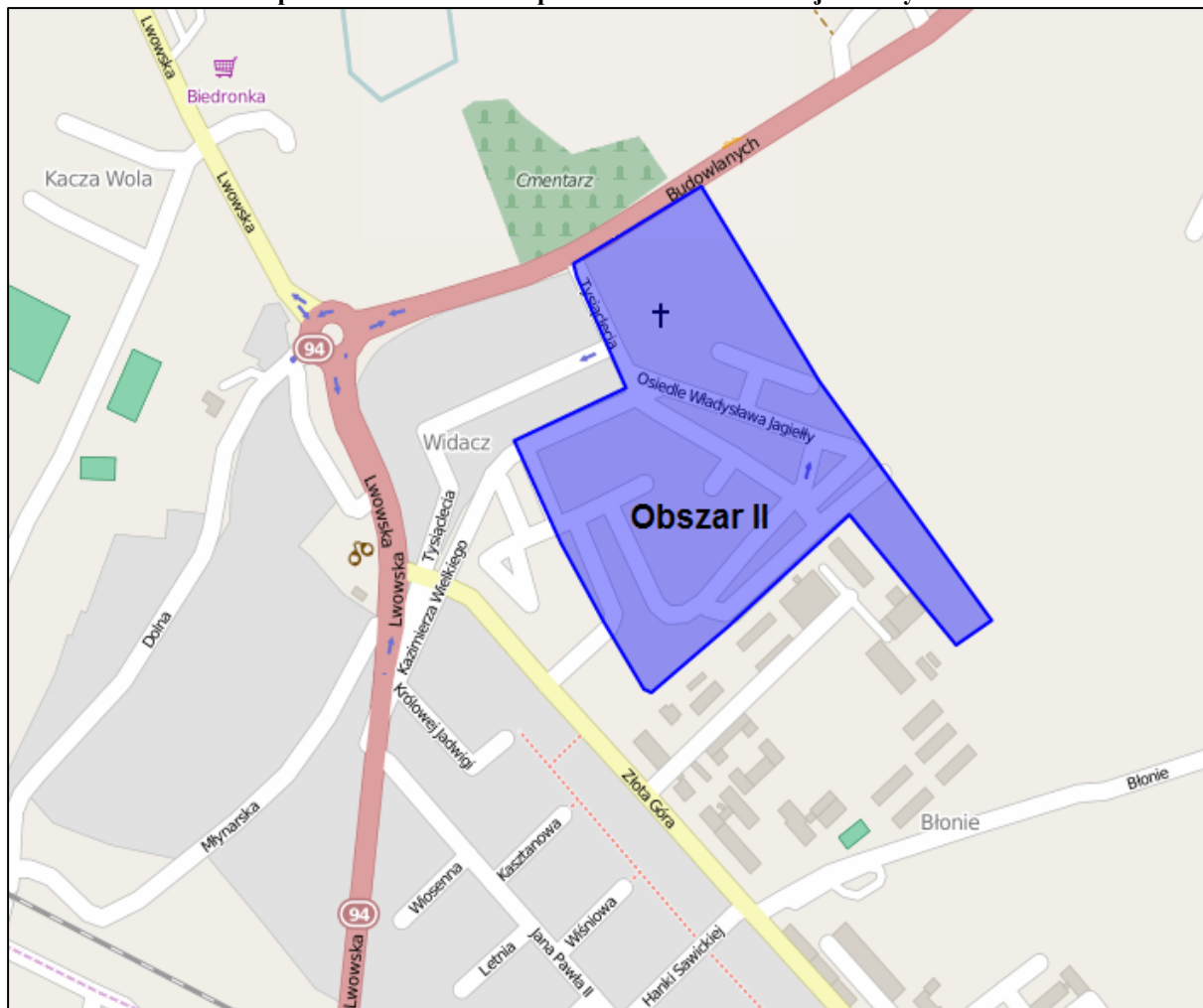
TEREN SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ W RADYMNIE

Zasięg przestrzenny – granice obszaru

Obszar II o powierzchni 8,5 ha obejmuje tereny mieszkaniowe (m.in. w granicach Osiedla Władysława Jagiełły) usytuowane w północno-wschodniej części miasta.

Mapa obszaru

Mapa 2 Obszar II Teren Spółdzielni Mieszkaniowej w Radymnie

Źródło: Opracowanie własne

Stan obecny i uzasadnienie wyboru obszaru

Obszar II zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie ul. Budowlanych i obejmuje przede wszystkim największą strefę mieszkaniową w mieście – Osiedle Władysława Jagiełły.

Charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną dla ruchu kołowego, ponieważ położony jest przy ulicy wylotowej z miasta (droga krajowa nr 94). Stanowi zespół wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej z budynkami o zróżnicowanych gabarytach, wysokości, kolorystyce i sposobie wykończenia elewacji itp., a także wkomponowaniem w dużą ilość nieurządzonej zieleni miejskiej. Zauważa się nieład przestrzenny i funkcjonalny w obrębie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych, co znacznie ogranicza możliwość integracji i nawiązywania kontaktów społecznych. Modernizacja urbanistyczna w skali całego terenu to:

- 1) uzupełnienie niezbędnej i brakującej infrastruktury technicznej,
- 2) remont części wspólnych poszczególnych budynków w zależności od potrzeb,
- 3) zagospodarowanie zdegradowanego terenu byłej oczyszczalni i nadanie mu nowych funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych,
- 4) zagospodarowanie nieużytkowanych terenów w sąsiedztwie Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa na cele rekreacyjne i udostępnienie ich mieszkańcom,
- 5) przebudowa budynku kotłowni K2 i dostosowanie do pełnienia funkcji handlowo-użytkowo

-kulturalnych,

- 6) stworzenie spójnego systemu małej architektury i uporządkowanie zieleni,
- 7) wyposażenie w urządzenia służące mieszkańcom do rekreacji i wypoczynku.

Wraz ze wzrostem wartości użytkowej i technicznej budynków oraz ich przyległego otoczenia, stopniowo ujawnia się wartość kulturowa, będąca efektem krystalizacji więzi społecznych oraz aktywności mieszkańców. Poprzez podjęcie tego typu działań wzrasta poczucie bezpieczeństwa, wsparte kontrolą społeczną oraz identyfikacją ze środowiskiem zamieszkania.

Kolejne remonty i modernizacje podejmowane będą nie tylko ze względów użytkowych, ale również społecznych i kulturowych. Sprzyjają bowiem poprawie warunków społecznych m.in. poprzez dostosowanie zabudowy do aktualnych potrzeb mieszkańców oraz zwiększenie wydajności układów komunikacyjnych.

Z uwagi na istniejącą na tym obszarze wysoką koncentrację zabudowy mieszkaniowej, wykazuje on wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym, przestępczością, brakiem integracji mieszkańców oraz niedostatecznym dostosowaniem do ich potrzeb świadczonych usług publicznych. Zauważa się również niewystarczającą aktywność oraz świadomość ekologiczną społeczności lokalnej, dlatego należy podjąć kompleksowe działania niwelujące wskazane powyżej najważniejsze problemy. Działania te powinny obejmować:

- 1) stworzenie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego z zakresu edukacji, kultury, pomocy społecznej przy współpracy z lokalnymi instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi;
- 2) powołanie funkcji animatora procesu rewitalizacji osiedla odpowiedzialnego za stworzenie Klubu Spółdzielni Mieszkaniowej, a tym samym wspieranie integracji i inkluzji społecznej mieszkańców i włączenie ich w proces przejścia odpowiedzialności nad wspólnymi przestrzeniami osiedla;
- 3) stworzenie preferencyjnych warunków i mikro zachęt dla lokalizacji działalności usługowej i handlowej na terenie osiedla;
- 4) organizację imprez o charakterze ponadosiedlowym, promujących lokalną specyfikę i tradycję, mających na celu zmianę wizerunku osiedla oraz integrację jego mieszkańców ze społecznością całego miasta.

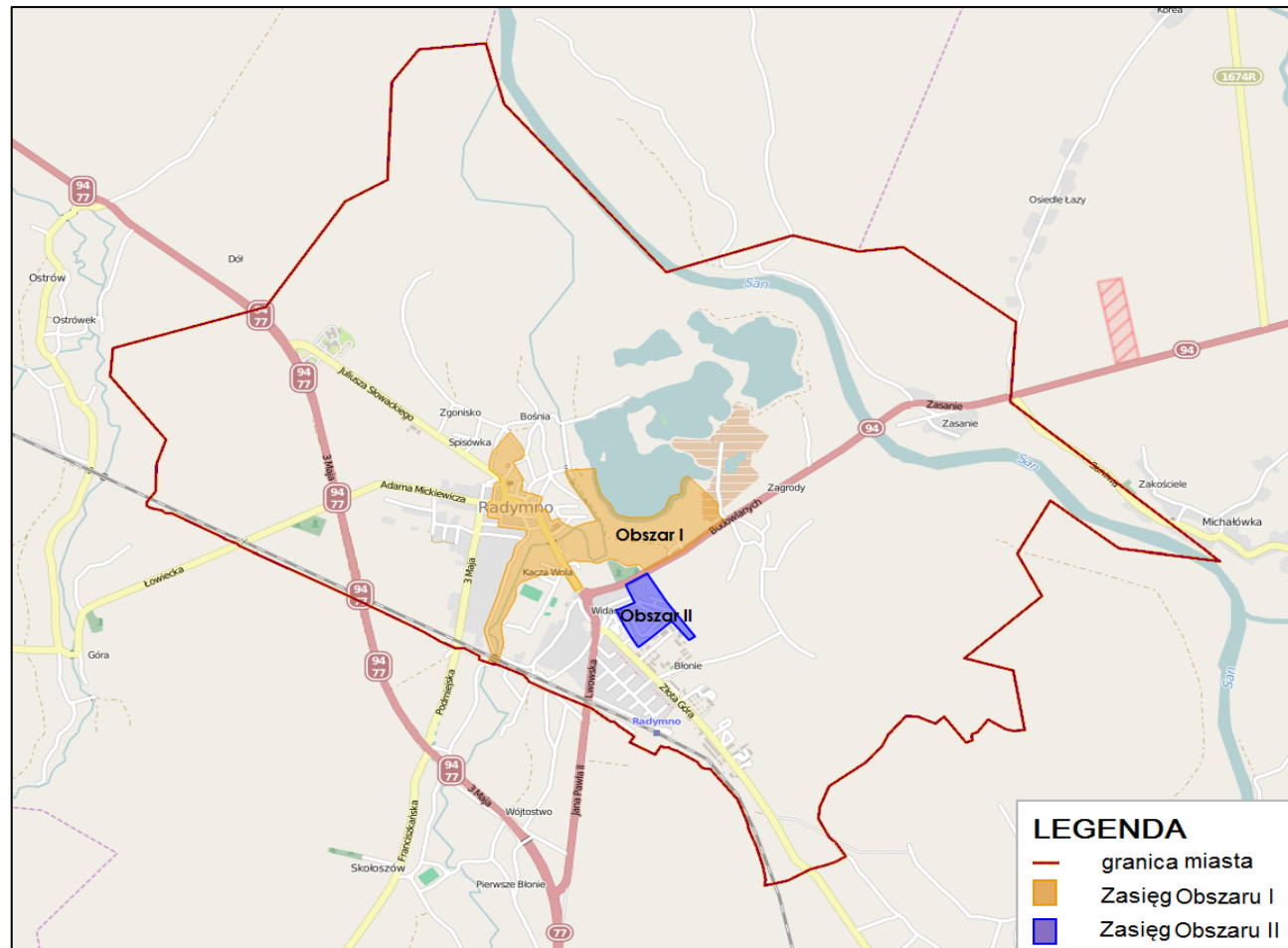
Przebudowa programu usług publicznych jest jednym z podstawowych zadań procesu rewitalizacji na tym terenie. Dostosowanie go do obecnych potrzeb mieszkańców zwiększy atrakcyjność osiedla, przeciwdziałając migracji mieszkańców do innych ośrodków zamieszkania.

Wszystkie ww. zidentyfikowane działania obejmujące sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową przyczynią się do niwelacji negatywnych zjawisk, a tym samym poprawy jakości życia mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

3. Mapa obszarów zdegradowanych na terenie Miasta Radymno

Mapa 3 Zasięg obszarów zdegradowanych Miasta Radymno

Źródło: Opracowanie własne

4. Cele główne i szczegółowe rewitalizacji poszczególnych obszarów problemowych

OBSZAR I	OBSZAR II
RYNEK WRAZ Z ZALEWEM ZEK I ZALEWEM RZĘKI RADA	TEREN SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ W RADYMNIE

CEL GŁÓWNY	CEL GŁÓWNY
<i>Zbudowanie spójności przestrzennej pomiędzy Rynkiem a Zalewem ZEK i Zalewem rzeki Rada dla rozwoju aktywności społecznej i gospodarczej z wykorzystaniem tradycji powroźnictwa, a także z przeznaczeniem pod rekreację oraz aktywny wypoczynek mieszkańców.</i>	<i>Zapewnienie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Radymnie poprzez stworzenie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz integrację społeczności lokalnej.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE				
1. SFERA PRZESTRZENNA	2. SFERA GOSPODARCZA	3. SFERA SPOŁECZNA	4. SFERA ŚRODOWISKOWA	5. SFERA KULTUROWA
<p>1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych).</p> <p>1.2. Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej.</p> <p>1.3. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i sportowej zaspokajającej potrzeby mieszkańców.</p>	<p>2.1. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa.</p> <p>2.2. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw z sektora handlu i usług.</p> <p>2.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej.</p>	<p>3.1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych.</p> <p>3.2. Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.</p> <p>3.3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferowanych usług publicznych.</p> <p>3.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.</p>	<p>4.1. Przeciwdziałanie degradacji terenów byłego wyrobiska żwiru.</p> <p>4.2. Ograniczenie tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń.</p> <p>4.3. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego.</p> <p>4.4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnienie aktywnego i zdrowego trybu życia.</p>	<p>5.1. Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego.</p> <p>5.2. Stworzenie warunków do rozwoju inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym.</p>

VIII. Planowane projekty na obszarach rewitalizowanych w latach 2015–2025

W wyniku prac nad Lokalnym Planem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partycypacji społecznej, dokonano wyboru i zdefiniowano 3 *projekty kluczowe*, tj. niezbędne dla osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych w ww. sferach, a także 3 *projekty komplementarne* wzmacniające zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do całego miasta. Przedstawia je tabela 4.

Tabela 4 Projekty kluczowe i komplementarne zaplanowane do realizacji na terenie Miasta Radymno w latach 2015–2025

PROJEKTY KLUCZOWE				
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
1.	Stworzenie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni Rynku wraz z terenem przyległym dla rozwoju aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców z wykorzystaniem tradycji powroźnictwa	OBSZAR I	2015–2025	przedsiębiorcy (szczególnie funkcjonujący w okolicach Rynku), organizacje pozarządowe, właściciele kamienic, Miejski Dom Kultury w Radymnie, mieszkańcy
PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA				ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa układu komunikacyjnego, tj. ronda na drodze krajowej (budowa trzeciego pasa ruchu + ciągu pieszego). 2. Modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdnych wewnątrz Rynku. 3. Budowa niezbędnej infrastruktury technicznej. 4. Uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego. 5. Wykonanie spójnego systemu małej architektury. 6. Wymiana oświetlenia na energooszczędne. 7. Wykonanie nowych elewacji kamienic zlokalizowanych w obrębie płyty Rynku. 8. Modernizacja hali targowej i utworzenie stoisk handlowych pod sprzedaż m.in. produktów regionalnych. 9. Utworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu. 10. Adaptacja i remont zabytkowego budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na rozwój działań kulturalno-edukacyjnych prowadzonych przez Miejski Domu Kultury w Radymnie. 				<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych). 1.2. Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej. 1.3. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i sportowej zaspokajającej potrzeby mieszkańców. 2.1. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa. 2.2. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw z sektora handlu i usług. 2.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej.

<ol style="list-style-type: none"> 11. Zagospodarowanie terenu przyległego do Kościoła pw. św. Wawrzyńca do celów społecznych i kulturalnych. 12. Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowego obiektu czworaka dawnego folwarku biskupiego z 1920 roku. 13. Stworzenie Muzeum Powroźnictwa oraz integracja społeczności wokół tożsamości i tradycji lokalnej. 14. Utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej. 15. Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości. 16. Stworzenie systemu dotacyjnego dla organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. 17. Organizacja cyklicznego Forum Organizacji Pozarządowych. 18. Wspieranie młodzieżowych inicjatyw społecznych i uruchomienie mini grantów dla aktywnych. 19. Stworzenie systemu stypendialnego dla uczniów osiągających ponadprzeciętne wyniki w nauce, sporcie lub uzdolnionych artystycznie. 20. Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych dla osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych. 21. Powołanie Forum Przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Rynku i w jego najbliższej okolicy. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych. 3.2. Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją. 3.3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferowanych usług publicznych. 3.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. 4.4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnienie aktywnego i zdrowego trybu życia. 5.1. Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego. 5.2. Stworzenie warunków do rozwoju inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym. 			
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
2.	Zagospodarowanie pokopalnianych terenów Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada z przeznaczeniem pod rekreację i aktywny wypoczynek oraz integrację mieszkańców	OBSZAR I	2015–2025	przedsiębiorcy sektora turystycznego i okołoturystycznego, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, Miejski Dom Kultury w Radymnie, mieszkańcy
PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA				ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną. 2. Stworzenie wioski harcerskiej w pobliżu ZEK-u. 3. Uporządkowanie plaży miejskiej. 4. Zagospodarowanie terenu wokół ZEK-u: promenada, przystań, replika żaglowca/galeonu, amfiteatr. 5. Stworzenie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych i/lub starszych oraz dzieci i młodzieży (m.in. park linowy, plac zabaw, ścieżka zdrowia itp.). 6. Opracowanie i wdrożenie programów zapobiegających chorobom cywilizacyjnym, upowszechniających aktywny i zdrowy tryb życia. 7. Stworzenie systemu preferencji ekonomicznych do rozwoju przemysłu turystycznego i okołoturystycznego wykorzystującego lokalne zasoby dziedzictwa naturalnego. 				<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych). 1.2. Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej. 1.3. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i sportowej zaspokajającej potrzeby mieszkańców. 2.1. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa.

<p>8. Zapewnienie warunków infrastrukturalnych do rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw handlowo-usługowych.</p> <p>9. Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych lub turystycznych w okolicy ZEK-u i/lub rzeki Rady.</p> <p>10. Realizacja programów społecznych dotyczących włączenia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją w wykreowanie funkcji turystycznej i rekreacyjnej miasta.</p> <p>11. Realizacja programów przekwalifikowania osób długotrwale bezrobotnych w porozumieniu z pracodawcami sektora turystycznego.</p> <p>12. Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego w tym imprez i spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych warsztatów, szczególnie dla dzieci i młodzieży, osób starszych, a także wykluczonych społecznie.</p>	<p>2.2. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw z sektora handlu i usług.</p> <p>3.1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych.</p> <p>3.2. Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.</p> <p>3.3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferowanych usług publicznych.</p> <p>4.1. Przeciwdziałanie degradacji terenów byłego wyrobiska żwiru.</p> <p>4.4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnienie aktywnego i zdrowego trybu życia.</p>			
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
3.	Poprawa ładu przestrzennego w kompleksie zabudowy Spółdzielni Mieszkaniowej w Radymnie wraz z integracją społeczną i gospodarczą mieszkańców	OBSZAR II	2015–2025	mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA				ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH
<p>1. Modernizacja i remont ciągów pieszo-jezdnych wraz z likwidacją barier architektoniczno-urbanistycznych dla osób niepełnosprawnych i starszych.</p> <p>2. Uporządkowanie zieleni i wzbogacenie układu roślinnego.</p> <p>3. Wykonanie spójnego systemu elementów małej architektury.</p> <p>4. Stworzenie zintegrowanego systemu parkowania i monitoringu przestrzeni publicznej.</p> <p>5. Termomodernizacja i remont części wspólnych w wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych.</p> <p>6. Zagospodarowanie zdegradowanego terenu byłej oczyszczalni i nadanie mu nowych funkcji: rekreacyjno-wypoczynkowych.</p> <p>7. Zagospodarowanie nieużytkowanych terenów w sąsiedztwie Kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa na cele rekreacyjne i udostępnienie ich mieszkańcom.</p> <p>8. Przebudowa budynku kotłowni K2 i dostosowanie do pełnienia funkcji handlowo-użytkowo-kulturalnych.</p> <p>9. Utworzenie Klubu Spółdzielni Mieszkaniowej (spotkania sąsiedzkie; zajęcia rozwojowe dla osób dorosłych, a w szczególności osób starszych; pozalekcyjne zajęcia tematyczne; warsztaty</p>				<p>1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych).</p> <p>1.2. Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do infrastruktury technicznej.</p> <p>1.3. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i sportowej zaspokajającej potrzeby mieszkańców.</p> <p>2.2. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw z sektora handlu i usług.</p> <p>2.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej.</p> <p>3.1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych.</p> <p>3.2. Włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.</p>

<p>międzypokoleniowe, zdobywania umiejętności społecznych; zajęcia dotyczące pomocy w nauce).</p> <p>10. Realizacja systemowych programów społecznych, dotyczących włączenia społecznego i aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych marginalizacją.</p> <p>11. Wspieranie młodzieżowych inicjatyw lokalnych i uruchomienie mini grantów dla aktywnych mieszkańców.</p> <p>12. Organizacja akcji na rzecz rozwoju pomocy w ramach „solidarności sąsiedzkiej” (np. wspólne prace porządkowe).</p> <p>13. Wspieranie dotacyjne tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.</p> <p>14. Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych dla osób bezrobotnych (szczególnie długotrwale bezrobotnych).</p>		<p>3.3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferowanych usług publicznych.</p> <p>3.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>4.2. Ograniczenie tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń.</p> <p>4.3. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego.</p> <p>4.4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnienie aktywnego i zdrowego trybu życia.</p> <p>5.2. Stworzenie warunków do rozwoju inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym.</p>		
PROJEKTY KOMPLEMENTARNE				
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
1.	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego na terenie Miasta Radymno	OBSZAR Miasta Radymno	2015–2025	instytucje publiczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, mieszkańcy
PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA		ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		
<p>1. Wykonanie inwentaryzacji budynków i audytów energetycznych.</p> <p>2. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne (m.in. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ars Medica”, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. – budynki przy ul. Lwowskiej i ul. Sienkiewicza).</p> <p>3. Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkaniowych wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne (w zależności od potrzeb: ocieplenie budynku, wymiana pokrycia dachowego, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, wprowadzenie oświetlenia energooszczędnego, modernizacja systemów chłodzenia, wentylacji, ogrzewania, montaż termostatów).</p>		<p>1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych).</p> <p>3.3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oferowanych usług publicznych.</p> <p>4.2. Ograniczenie tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń.</p> <p>4.3. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego.</p>		
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
2.	Stworzenie turystyczno-rekreacyjnego szlaku rowerowego łączącego obiekty dziedzictwa naturalnego i kulturowego na terenie Miasta Radymno	OBSZAR Miasta Radymno	2015–2025	przedsiębiorcy sektora turystycznego i okołoturystycznego, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, mieszkańcy

PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA		ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		
1. Opracowanie koncepcji sieci tras rowerowych połączonych z obiektami o walorach przyrodniczych i/lub charakterze zabytkowym i historycznym. 2. Budowa systemu ścieżek rowerowych. 3. Budowa turystyczno-rekreacyjnej infrastruktury towarzyszącej (m.in. miejsca parkingowe dla rowerów w ramach tzw. Miejsc Odpoczynku Rowerzystów – stojaki na rowery, wiaty postojowe, mapy turystyczne). 4. Połączenie systemu ścieżek z trasą rowerową Polski Wschodniej „Green Velo” przebiegającą przez teren Gminy Radymno. 5. Uruchomienie miejskiego systemu wypożyczenia rowerów. 6. Stworzenie spójnego systemu oznakowania turystycznego.		1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych). 1.3. Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej i sportowej zaspokajającej potrzeby mieszkańców. 2.1. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa. 2.2. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw z sektora handlu i usług. 4.2. Ograniczenie tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń. 4.4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnienie aktywnego i zdrowego trybu życia. 5.1. Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego.		
Lp.	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	OKRES REALIZACJI	PARTNERZY
3.	Ochrona i zachowanie obiektu dziedzictwa kulturowego – kościoła pw. św. Wawrzyńca w Radymnie.	OBSZAR Miasta Radymno	2015–2025	kościół pw. św. Wawrzyńca w Radymnie
PLANOWANE DZIAŁANIA/ZADANIA		ODNIESIENIE DO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		
1. Przebudowa, modernizacja, adaptacja i/lub renowacja zabytkowych budynków kościoła i plebani, a także zagospodarowanie terenu wokół.		1.1. Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego oraz estetyki przestrzeni publicznych (wraz z likwidacją barier architektonicznych). 2.1. Rozwój przemysłu turystycznego bazującego na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz tradycji powroźnictwa. 5.1. Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego.		

Źródło: Opracowanie własne

IX. Plan finansowy Lokalnego Planu Rewitalizacji

W celu zapewnienia spójności, większej synergii i efektywności realizacji projektów rewitalizacyjnych, w planie finansowym dokumentu wskazano różne możliwe źródła ich finansowania (tabela 5), które obejmują:

1. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020*, 12.02.2015 (RPO WP).
2. *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020*, 16.12.2014 (PO IŚ).
3. *Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020*, 17.12.2014 (PO WER).

Tabela 5 Plan finansowy LPR-u wraz z możliwymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa projektu	Szacunkowy koszt	Możliwe źródła finansowania	
1.	Stworzenie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni Rynku wraz z terenem przyległym dla rozwoju aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców z wykorzystaniem tradycji powroźnictwa	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej, jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.</p>

				<p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.</p>
			PO WER	<p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</p>
2.	Zagospodarowanie pokopalnianych terenów Zalewu ZEK oraz Zalewu rzeki Rada z przeznaczeniem pod rekreację i aktywny wypoczynek oraz integrację mieszkańców	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</p>
			PO WER	<p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej</p>

				w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.
3.	Poprawa ładu przestrzennego w kompleksie zabudowy Spółdzielni Mieszkaniowej w Radymnie wraz z integracją społeczną i gospodarczą mieszkańców	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia</p>
			PO WER	<p>Priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</p>

4.	Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego na terenie Miasta Radymno	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.</p> <p>Priorytet inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.</p>
			PO IŚ	<p>Priorytet inwestycyjny 4.iii. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i sektorze mieszkaniowym.</p>
5.	Stworzenie turystyczno-rekreacyjnego szlaku rowerowego łączącego obiekty dziedzictwa naturalnego i kulturowego na terenie Miasta Radymno	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.</p>
6.	Ochrona i zachowanie obiektu dziedzictwa kulturowego kościoła pw. św. Wawrzyńca w Radymnie	Do ustalenia w toku dalszych prac nad dokumentem	RPO WP	<p>Priorytet inwestycyjny 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych

X. System wdrażania – wybór prawnej formy zarządzającego Planem

1. Organizacja procesu wdrażania

Lokalny Plan Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem, decydującym o skuteczności realizacji jego założeń, jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania.

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Podmiotem zarządzającym dokumentem w Mieście Radymno będzie Burmistrz Miasta Radymno przy pomocy Zespołu ds. LPR. W jego skład wchodzi 25 członków reprezentujących samorząd, instytucje publiczne i społeczność lokalną. Zespół nadzoruje skuteczność i jakość realizacji dokumentu poprzez koordynację poszczególnych przedsięwzięć podejmowanych na obszarach zdegradowanych.

Przyjęto, że Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie weryfikowane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz regionu, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców obszarów kryzysowych, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu miasta oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Realizacja założeń dokumentu odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Miasto, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi, jest zobowiązane przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych.

2. Zasady współpracy pomiędzy sektorem publicznym, społecznym i gospodarczym

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych na zdegradowanych obszarach Radymna nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym. W związku z tym określenie zasad i sposobów

współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Lokalnego Planu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów realizowane przede wszystkim na poziomie Zespołu ds. LPR, tj. na zaproszenie Burmistrza Miasta Radymno przedstawiciele sektora gospodarczego i społecznego będą każdorazowo brali udział w jego cyklicznych spotkaniach.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego.

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie zdegradowanych obszarów z sytuacji kryzysowej, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami miasta.

Współpraca pomiędzy Partnerami LPR ma na celu:

- 1) wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilku wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- 2) optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji miasta, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców;
- 3) wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającą się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

XI. System monitorowania, ewaluacji i komunikacji społecznej

1. Sposoby monitorowania i oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Planu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

Bieżącym monitorowaniem, polegającym na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego Planu, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami, zajmować się będzie Zespół ds. LPR. Jednostka ta odpowiedzialna jest za:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie przedstawionego w tabeli 6 zestawu wskaźników,
- 2) sporządzenie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu i przedstawienie ich do zatwierdzenia Radzie Miejskiej na sesji,
- 3) opublikowanie wyników sprawozdawczości na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Monitorowanie obejmować będzie zarówno finansowe, jak i rzeczowe aspekty wdrażania dokumentu. *Monitoring finansowy* dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. *Monitoring rzeczowy* pokaże efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do całościowej sytuacji społeczno-gospodarczej Radymna, które mierzone będą za pomocą corocznych zmian wskaźników przedstawionych w tabeli 6.

Co najmniej dwukrotnie w trakcie obowiązywania dokumentu analizowane będą postępy w realizacji zapisów, celem podjęcia decyzji dotyczącej potrzeby aktualizacji jego założeń. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza ma za zadanie:

- 1) akceptację sprawozdań z realizacji dokumentu przygotowanych przez Zespół ds. LPR, zawierających w szczególności stan osiągnięcia założonych wskaźników;
- 2) analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu zgłoszonych zarówno przez Zespół ds. LPR, jak i inicjatywę min. 1000 mieszkańców;
- 3) aktualizację Lokalnego Planu Rewitalizacji;
- 4) uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu miasta oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych.

Tabela 6 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025

Lp.	Nazwa wskaźnika		Wartość wyjściowa dla Miasta Radymno w 2013 r.	Średnia krajowa dla miast w 2013 r.	Wartość docelowa dla Miasta Radymno w 2024 r.
1.	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem*	wiek przedprodukcyjny	17,1	16,7	–
		wiek produkcyjny*	67,8	63,5	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
		wiek poprodukcyjny	15,1	19,8	–
2.	Przyrost naturalny na 1000 osób		0,5	-0,9	utrzymanie poziomu powyżej 0
3.	Saldo migracji na 1000 osób		-8,0	-2,2	powyżej 0
4.	Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		142,2	87,6	utrzymanie wartości na poziomie min. 100%
5.	Liczba uczniów w szkołach podstawowych na 1000 mieszkańców		54	56	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
6.	Liczba uczniów w gimnazjach na 1000 mieszkańców		37	32	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
7.	Udział % osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem		6,5	6,4	poniżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
8.	Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		13,5	8,8	poniżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
9.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców		16	35	min. 75% średniej krajowej dla miast w 2024 r.
10.	Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności		80	110	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
11.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności		673	1285	min. 60% średniej krajowej dla miast w 2024 r.

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025 (Projekt 2.0)

12.	Liczba podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym		99	203	min. 60% średniej krajowej dla miast w 2024 r.
13.	Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje w % ogółu mieszkań	wodociąg	96,3	99,0	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
		łazienka	89,1	95,3	
		centralne ogrzewanie	80,6	86,8	
14.	Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji w % ogółu ludności	gaz	83,9	72,3	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
		wodociąg	96,2	95,5	
		kanalizacja	61,5	87,4	
15.	Wydatki budżetu na pomoc społeczną i inne zadania z zakresu polityki społecznej na 1 mieszkańca w złotych		78,18	559,57	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
16.	Wydatki budżetu na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca w złotych		625,16	264,15	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.
17.	Wydatki budżetu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca w złotych		79,02	142,22	min. 75% średniej krajowej dla miast w 2024 r.
18.	Wydatki budżetu na turystykę na 1 mieszkańca w złotych		90,3	11,03	powyżej średniej krajowej dla miast w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS według stanu na 31.12.2013

* Docelowy udział % w 2024 r. określono tylko dla grupy ludności „w wieku produkcyjnym”, ponieważ ma ona najważniejsze znaczenie dla osiągnięcia założonych celów rewitalizacji na terenie miasta.

2. Sposób ewaluacji dokumentu

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizowanego z jednoczesnym uwzględnieniem celu strategicznego podejmowanych działań.

Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współudziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o opracowanie ewaluacji ex-post, czyli na zakończenie obowiązywania dokumentu, i będzie brała pod uwagę następujących 5 kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie planu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele planu odpowiadają potrzebom i priorytetem wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem planu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

3. Public relations Planu Rewitalizacji

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Lokalnego Planu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jego tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia.

Podmiotem, który ma za zadanie prowadzić i nadzorować promocję ww. dokumentu, a w jego ramach również promocję wszystkich projektów i zadań inwestycyjnych będzie Zespół ds. LPR we współpracy z pracownikiem Urzędu Miasta w Radymnie d/s promocji, komunikacji społecznej i integracji europejskiej. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie konkretnych obszarów problemowych oraz całego miasta. Ponadto, odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Dla zapewnienia efektywnej współpracy z partnerami procesu rewitalizacji wykorzystywane będą następujące narzędzia komunikacji:

- 1) strona internetowa Urzędu Miasta wraz z pocztą elektroniczną komórki odpowiedzialnej za kontakt z lokalną społecznością w sprawie rewitalizacji;
- 2) lokalne media;
- 3) spotkania Zespołu ds. LPR wraz z przedstawicielami kluczowych dla rewitalizacji zdegradowanych obszarów miasta partnerów z sektora społecznego i gospodarczego oraz ekspertami i specjalistami zewnętrznymi;
- 4) spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami, w szczególności z obszarów zdegradowanych, organizowane w miarę postępu prac rewitalizacyjnych.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych zadań.

Spis map

Mapa 1 Obszar I Rynek wraz z Zalewem ZEK i Zalewem rzeki Rada	20
Mapa 2 Obszar II Teren Spółdzielni Mieszkaniowej w Radymnie	23
Mapa 3 Zasięg obszarów zdegradowanych Miasta Radymno	25

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Lokalnego Planu Rewitalizacji do dokumentów strategiczno-programowych	7
Tabela 2 Problemy występujące na terenie Miasta Radymno.....	12
Tabela 3 Obszary problemowe na terenie Miasta Radymno wymagające rewitalizacji w latach 2015–2025	20
Tabela 4 Projekty kluczowe i komplementarne zaplanowane do realizacji na terenie Miasta Radymno w latach 2015–2025	27
Tabela 5 Plan finansowy LPR-u wraz z możliwymi źródłami finansowania	32
Tabela 6 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Radymno na lata 2015–2025.....	39

Załączniki

Załącznik nr 1. *Diagnoza obecnej sytuacji w Mieście Radymno*

Załącznik nr 2. *Raport z konsultacji społecznych*